

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Maria Villangómez a LletRA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/maria-villangomez> >

Marià Villangómez

Qui sóc i per què escric

Marià Villangómez Llobet

Em dic Marià Villangómez Llobet i vaig néixer a la ciutat d'Eivissa el 10 de gener de 1913. En aquesta constatació podem trobar un començ de resposta a una pregunta que

he de contestar jo mateix: qui sóc? Deixaré per insignificants el dia i el mes de l'any de naixença. No ve d'un dia ni d'un mes pel que fa a les característiques inicials i al camí de la vida. Ni els astres ni els seus dibuixos en fantasioses constel·lacions -o l'impuls del seu moviment- van tenir cap preocupació respecte a la meua manera de ser i el meu futur destí. L'any, però, pren una singular importància. 1913: això significa que els meus vuitanta-un anys han transcorregut en ple segle XX i en gran part de la seva durada, un seguit de terribles convulsions humanes i de veloços canvis, a un ritme més i més ràpid. Si veiem la transformació des de la meua terra, la trobarem també en el pas d'una Eivissa antiga i lenta, com en els meus anys d'infantesa i de primera joventut, a un creixent panorama turístic. La condició d'illenc, d'home de la Mediterrània, és possible que hagi influït en la meua persona.

I en la meua poesia? Algú ha parlat, com a caracterització essencial, d'un "poeta illenc". Hi veig una limitació, i a més sospito que el poeta hauria existit, i ben semblant, nascut en unes altres circumstàncies geogràfiques. Hauria sentit igualment la terra, el paisatge -un altre paisatge-, i al cap i a la fi els pagesos i els mariners eivissencs haurien estat substituïts, sense que en tingués consciència, pels agricultors d'altres camps o els obrers d'unes ignorades ciutats. I també és cert que no m'he sentit mai preferentment atret per les capes semítiques -púniques, aràbigues- de la meua illa, sinó que he mirat més, des d'un petit i estimat món mediterrani, cap al nord, cap a Catalunya i l'accidentada configuració europea i la seva cultura. Ja d'ençà de la infantesa, quan contemplava als llibres les velles fotografies, em seduïen més profundament les catedrals gòtiques -és un exemple- que no els monuments, també expressius i bells, dels països exòtics.

Passem, però, a la primera part dels fets ja consignats, als dos cognoms. Vinc d'una profunda sang insular. Sóc eivissenc, ho eren els pares i els avis. I dels vuit besavis i besàvies set eren eivissencs i un, el que em va llegar el primer cognom, era castellà, un militar -tenim el seu retrat de comandant- que es va casar i morir a Eivissa. Els altres set llinatges, propis de l'illa, són mots ben catalans: Llobet, Tur, Calbet, Ramon, Ferrer, Planells, Llombart.

L'avi patern, un germà de l'àvia materna i un germà de la meua mare eren farmacèutics. El meu pare era metge, i és metge el meu germà gran i apotecari el germà que em segueix. El germà menor també té estudis de medicina. Només jo vaig anar -o el pare m'hi va fer anar, veient les meves inclinacions- cap a les lletres. Era batxiller en lletres als catorze anys. Vaig estudiar el batxillerat a Eivissa, però no hi havia institut -ara n'hi ha sis- i m'havia d'examinar a Palma i, per al títol superior, a Múrcia. L'error va ser seguir després la carrera de Dret, llicenciatura que no m'ha servit de res. M'agradava poc l'estudi del Dret i encara menys pensar en l'exercici de qualsevol activitat jurídica: també per aquí puc deduir una mica qui sóc, com sóc. Ara bé, els cinc anys d'estudiant a Barcelona foren molt importants en un altre sentit, perquè afavoriren decisivament l'iniciat camí cap a la cultura i les lletres catalanes. Aquestes son les arrels pròximes. Però puc dir, com tot individu, que sóc el

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Maria Villangómez a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/maria-villangomez> >

resultat imprevisit d'infinits i desconeguts atzars, que a través d'innombrables generacions han vingut a buscar-me. La consideració des del cim de la convergència de tants escalons sense interrupció és un dels meus vertígens.

Vaig dedicar-me a l'ensenyament, i he procurat complir amb responsabilitat els meus compromisos professionals. D'altra banda, sospito que he estat indolent i contemplatiu. M'ha sorprès, al cap dels anys, veure el gruix, tanmateix relatiu, que ha acabat prenent el conjunt dels meus llibres. M'ha espantat la persistent crueltat humana i, entremig, he buscat algun refugi i he pogut gaudir de llargs dies de preferida calma. Una pregunta, un desig, una inconformitat, una acceptació, uns límits, una fermesa... I el pensament que, tal vegada, consistim a no poder penetrar gaire en alienes zones d'ombra.

Vaig començar a escriure versos als tretze o catorze anys. No recordo per què. Tampoc no ho devia saber. Llegia molt, m'interessava la poesia dels altres. Partia d'aquí i d'una estranya inquietud. La poesia no és una invenció personal, però suposo que si hagués ignorat tota tradició poètica hauria sentit que em faltava alguna cosa indefinible, la finalitat en certs favors de la paraula. Fins un pagès il·lustrat de l'illa podia créixer dins la seva tradició i, no havent sentit parlar de poesia i desconeixent el mot mateix, s'agitava amb la interior necessitat. "jo aniré prenguent conhort / anant per ses altres bandes / i oblidant-te a poc a poc / enc que et recordj a vegades". O bé: "ja som a s'hora arribada / que haurem de viure oblidats: / jo me n'enduc s'enyorança / si tu no te l'has quedat". Jo també sentia com naixien unes exigències, juntament amb l'amor i l'agraïment a la paraula catalana. Durant molt de temps vaig pensar que només escriuria poesia. Més endavant va venir la prosa. No he estat mai un professional de les lletres, i en aquest sentit vaig triar unes activitats que no tenien res a veure amb la literatura. M'he referit als anys primers, on hi ha l'embranchida del que segueix, i he explicat sobretot uns fets concrets, sobre els quals es podrà endevinar una contestació a les qüestions proposades.

Copyright © 1994 Institució de les Lletres Catalanes

N'han dit...Mallorca fingeix un continent en miniatura. Eivissa, més marinera tota ella, és purament una illa: el blau marí guaita sempre o està a punt de guaitar per un trauc dels seus paisatges. Així, hi ha en la poesia de Villangómez, fidelíssim enamorat de la seva terra, el doble amor del pèlag i del camp. I allò que ve més informat per aquest amor i inspirat per la contemplació directa de la natura és el que jo n'estim singularment; més que les cerebracions en què abunda una part del llibre, a voltes amb un punt d'aridesa, altres vegades buidant-se en sonets tan bells com ...

Miquel Ferrà, pròleg a Marià Villangómez Llobet, *Terra i somni* (Palma de Mallorca, **Moll**, 1948).

Un lèxic òptim i encès, una depurada justesa de captació, un estalvi quasi rígid de sentiments, entusiasmes i confidències caracteritzen el paisatgisme de Villangómez.

Miquel Dolç, pròleg a Marià Villangómez Llobet, *Els dies* (Barcelona, Publicacions de «La Revista», 1950).

Molt estimat i admirat amic: Us voldria parlar del vostre meravellós llibre [...] I de sobte, vingut amb tanta discreció com elegància, un veritable missatge, una obra resplendent, sàvia i plena de bellesa, que em retorna a la possibilitat de la fe, a la creença en el màgic camí perdut, a l'esgarrifament de l'emoció.[...] Sols afegiré que crec que sou un gran poeta i que podeu esperar tranquil el veredicte del

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Maria Villangómez a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/maria-villangomez> >

temps.

Salvador Espriu, carta inèdita de 1951 en llegir *Els dies*, publicada a Marià Villangómez, *El llambreg en la fosca* (Eivissa, Institut d'Estudis Eivissencs, 2000).

Molt estimat i admirat amic: [...] Quina autèntica, sincera, pulcra, civilitzada, meravellosa prosa, la vostra! Integra una unitat indestruïble amb els vostres versos, car són dues manifestacions o elements igualment importants d'una sola i molt diferenciada personalitat. [...] La vostra prosa és d'una distinció i d'una elegància extraordinàries, sòbria, equilibrada, ponderadíssima, d'un enorme valor poètic, plena de tendresa i de pietat.

Salvador Espriu, carta inèdita de 1954 en llegir *L'any en estampes* publicada a Marià Villangómez, *El llambreg en la fosca* (Eivissa, Institut d'Estudis Eivissencs, 2000).

Els llibres de poesia de Marià Villangómez constitueixen, en realitat, un vast diari líric, on la melangia i l'esperança fan un joc alternat. L'amor llunyana li dicta, incansable, belles elegies, i a la fi semblen resoldre's en oblit. Un oblit que no ho és del tot -l'«adéu, però no adéu» de **Maragall**-. De vegades al poeta li basten els «tendres presents del camí», i altres cops «és una mar ingent el dolor on estem submergits». Així és la vida. [...]

Aïllat i fidel, solitari i solidari, àvid del moment fugaç, però conscient dels batecs de l'ahir i del demà, sacsejada clau de volta del món, així és el poeta. [...]

Aquest anar i venir de brises i d'ocells ens diu com és de lliure i generosa la poesia de Villangómez. En la torre de cent finestres de la nostra lírica, Eivissa n'han obert una de ben il·luminada.

Tomàs Garcés, pròleg a Marià Villangómez, *Antologia poètica* (Barcelona, Selecta, 1969).

El traductor revisa, reelabora tenaçment les seves interpretacions i en publica versions cada vegada més rigorosament ajustades. El seu esforç és premiat amb un emmirallament ple de vida, amb una música flexible i fidel, amb aquella impressió de seguretat i de llibertat creadora que és patrimoni dels millors traductors de poesia.

Marià Manent, pròleg a Marià Villangómez, *Versions de poesia moderna* (Barcelona, Polígrafa, 1971).

Fa poc hem insinuat la relació que endevinàvem entre Villangómez i **Maragall** en la supremacia atorgada a la vida sobre la poesia. Un altre punt, en la nostra opinió, uneix els dos poetes: la consideració que només en el món present es pot trobar una prefiguració de l'absolut, d'altra manera impossible de concebre. Villangómez (que en un altra poema afirma: "veig aquest món errant dintre l'amplària dels ulls de Déu") ens ha deixat el seu Cant Espiritual en els versos que comencen "Ja veus, Déu meu, amb quina reiteració..."

És precisament la busca de l'absolut a partir del món immediat i dels moments concrets de la vida -una vida estimada incondicionalment- la imatge que vertebra el poema "Illa", del llibre *Els béns incompatibles*. Remarquem també que, en aquestos versos extraordinaris, la terra amb la qual s'identifica el poeta no és sols un paisatge, sinó una història, una sang, uns costums, una llengua: un poble.

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Maria Villangómez a Lletra, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/maria-villangomez> >

Isidor Marí, *La nostra pròpia veu. Literatura de les Pitiüses* (Eivissa, Institut d'Estudis Eivissencs, 1984).

Per tot quant de bellesa i humanitat desprèn és ja una obra clàssica de la nostra literatura. Poesia, vida, llengua, història i terra s'hi lliguen en sàvia harmonia. La seva és, com la de Machado, una poesia dins el temps projectada enllà dels límits espacials, a pesar de les múltiples referències paisatgístiques. Referències que no són altra cosa que el reflex de la seva solidaritat humana. Partint de l'experiència personal, des de la seva terra natal va a l'alcanç del que és essencial, perdurable i universal: "Què estreta l'illa! -Amor! Però obrint-se la soca, / a flor d'aigua, les branques són d'horitzons i cel."

Jean Serra, *A la vora de Villangómez* (Eivissa, Institut d'Estudis Eivissencs, 1995).

El denominador comú o factor ordenador, que genera la preciosa lluminositat del volum, està metafòricament recollit en el títol, *El llambreig en la fosca*, és a dir, l'intent humà de construir un sentit a la nostra vida a partir d'il·luminar i entendre el passat que portem a dins i que ens constitueix. A través dels bellíssims textos del recull Villangómez mira de lluitar contra la fosca de la mort i el no-res amb la llum de la paraula potenciada per l'art. De fet, és com si el nou llibre del mestre tingués un valor global d'autobiografia i/o memòries fragmentàries, amb un cert aire testamentari.

Sam Abrams, "No pot pas ser", *Avui* (08/01).

Tast de textos

Text

 WEB: Magisteri Teatre-Mag Poesia

Inclou biografia, 5 poemes, fragments de les seves novel·les i comentaris sobre l'autor i la seva obra.
<http://www.mallorcaweb.com/Mag-Teatre/villangomez/>

 WEB: Cinc fragments de 'L'any en estampes'

Alguns fragments del llibre amb la traducció al castellà feta per Vicente Valero.
http://www.grijalvo.com/Villangomez/El_anno_en_estampas__Citas.htm

 WEB: "El combat"

Un poema de l'autor al web *Viu la poesia*.
http://viulapoesia.com/pagina_2.php?tipus=1&subtipus=2&itinerari=14&idpoema=202

 WEB: Villangómez a Google Books

<http://www.google.cat/search?q=inauthor%3AMari%C3%A0+Villang%C3%B3mez&btnG=Cerca+l-libres&tbm=bks&tbo=1&hl=ca>

 WEB: Villangómez a WorldCat

http://www.worldcat.org/search?q=%22maria%CC%80+villango%CC%81mez%22&dblist=638&fq=a%3A%22villango%CC%81mez+llobet%2C+maria%CC%80%22&qt=facet_ap%3A

Àudio

 AUDIO: L'autor diu dos poemes

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Maria Villangómez a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/maria-villangomez> >

L'autor diu dos poemes

https://lletra.uoc.edu/anterior/noms/mvillangomez/html_especials/mariavillangomezrecita1.html

 AUDIO: Jean Serra diu Villangómez

Jean Serra diu Villangómez

https://lletra.uoc.edu/anterior/noms/mvillangomez/html_especials/mariavillangomezrecita2.html

Altres

 FOTO: Versió d'un sonet de Keats

Versió d'un sonet de Keats

<https://lletra.uoc.edu/anterior/noms/mvillangomez/img/mariavillangomeztext2.gif>

 FOTO: "Impressió d'Eivissa"

"Impressió d'Eivissa"

<https://lletra.uoc.edu/anterior/noms/mvillangomez/img/mariavillangomeztext.gif>

Biobibliografia

Biografia

 WEB: A la Viquipèdia

Breu biografia, obra i enllaços sobre l'autor al web de l'enciclopèdia lliure.

http://ca.wikipedia.org/wiki/Mari%C3%A0_Villang%C3%B3mez_Llobet

 WEB: Una biografia

Traducció de l'original anglès de Michael Mullan, publicada originalment a *The Independent* (28/05/2002).

http://www.grijalvo.com/Mullan/b_Villangomez_ct.htm

 WEB: Membre de l'IEC

Marià Villangómez, membre corresponent de l'Institut d'Estudis Catalans.

<http://apmembres2.iec.cat/detall.aspx?pkMembrePLE=121>

Bibliografia

 WEB: Què hi ha a la Biblioteca de Catalunya

http://cataleg.bnc.cat/search*cat/?searchtype=a&searcharg=Villang%C3%B3mez+Llobet+Mari%C3%A0&sortdropdown=-&searchscope=13&searchscope2=13&SORT=D

 WEB: Què hi ha a les biblioteques universitàries catalanes (CCUC)

http://ccuc.cbuc.cat/search*cat/a?SEARCH=Villang%C3%B3mez+Llobet+Mari%C3%A0&sortdropdown=-&searchscope=23

 WEB: Què hi ha a les biblioteques públiques

<http://argus.biblioteques.gencat.cat/iii/encore/search/C|SVillang%C3%B3mez+Mari%C3%A0%7COriginalresult|U1?lang=cat&suite=pearl>

 WEB: Articles de l'autor (Traces)

<http://traces.uab.cat/search?f=author&p=Villang%C3%B3mez%20Llobet%20Mari%C3%A0&sc=1&In>

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Maria Villangómez a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/maria-villangomez> >

=ca

 WEB: Articles sobre l'autor (Traces)

http://traces.uab.cat/search?ln=ca&p=Villang%C3%B3mez+Llobet%2C+Mari%C3%A0&f=keyword&action_search=Cerca&c=Traces+%3A+base+de+dades+de+lengua+i+literatura+catalanes&sf=&so=d&rm=&rg=10&sc=1&of=hb

Comentaris sobre l'autor

Crítica

 WEB: Pàgina de l'AELC

Biografia, informacions, publicacions.

<http://www.escriptors.cat/autors/villangomez/>

 WEB: L'etern retorn de Marià Villangómez

Article de Lluís Agustí al diari digital d'opinió 50x7.com (05/02/2013).

<http://www.50x7.com/letern-retorn-de-maria-villangomez/>

 WEB: Marià Villangómez: sessió en memòria

Recull diverses aportacions sobre la vida i l'obra de l'autor, de Joan Vilà, Joan Triadú, Joaquim Molas, Isidor Marí i Joaquim Mallafrè, entre d'altres.

http://publicacions.iec.cat/PopulaFitxa.do?moduleName=coleccions_bibliografiques&subModuleName=&idCatalogacio=2862

 WEB: "Homenatge a Marià Villangómez"

Nota sobre el llibre-homenatge dedicat a l'autor, a l'arxiu de textos de l'AELC.

http://www.escriptors.cat/?q=Publicacions_altres_villangomez

 WEB: La revista 'Eivissa' homenatja Villangómez

El núm. 10 (1980) de la publicació de l'Institut d'Estudis Eivicens recull articles de diversos autors sobre la figura i l'obra de l'autor.

http://www.grijalvo.com/IEE/Eivissa_10_Index.htm

 WEB: Un altre homenatge de la revista 'Eivissa'

També el núm. 40 (2003) recull articles sobre la vida i l'obra de Villangómez.

http://www.grijalvo.com/IEE/Eivissa_40_Index.htm

 PDF: "Les traduccions de Marià Villangómez"

Abstract i referència d'un article de Francesc Parcerisas a la revista *Quaderns* (1998).

<http://ddd.uab.cat/record/2594>

 PDF: Tot l'article sobre "Les traduccions..."

Aquí podeu descarregar sencer l'article de Parcerisas esmentat anteriorment.

<http://ddd.uab.cat/record/2594>

Diversos

 WEB: Arxiu Marià Villangómez

Pàgina del Fons Marià Villangómez, llegat a l'Institut d'Estudis Eivissencs.

<http://www.uib.es/catedra/camv/camv/arxiu maria.htm>

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Maria Villangómez a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/maria-villangomez> >

WEB: La creació literària de les Pitiüses

L'exposició virtual *Sempre Eivissa i Formentera* reproduceix manuscrit "El poeta".

<http://oliba.uoc.es/eivifor/>

Propostes didàctiques

Recursos

WEB: Activitats per treballar "El combat"

Un poema amb propostes al web *Viu la poesia*.

http://viulapoesia.com/pagina_6.php?tipus=1&subtipus=2&itinerari=14&idpoema=202
